

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Skriv dagtilbuddets navn

Skriv årstal

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I oplyse, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

I Stauning børnehus har vi haft et særligt fokus på børnenes sociale udvikling og erfaringsdannelse. Vi har sat rammerne og justerer læringsmiljøet, for at støtte det enkelte barn bedst muligt i dennes udvikling. Vi har arbejdet meget med sprog og har en del flersprogede børn. I vuggestuen har vi arbejdet en del med relationer - hvordan er man en god ven (Fri for mobberi).

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

I Stauning børnehus har vi ugentlige stuemøder, hvor vi har fokus på evaluering og opfølgning og hvor der er rum for refleksion over vores pædagogiske arbejde og praksis. Vi arbejder med hjernen og hjertet og med udgangspunkt i data herfra, møder vi det enkelte barn, på dennes udviklingsniveau. Vi er optaget af at gribe børnenes perspektiv samt evaluere sammen med børnene. Spørge ind - være undrende samt stille hv-spørgsmål. Dette på børneniveau. Dette er med til at starte en dannelsesproces og skabe demokratisk forståelse. Herved kan vi evaluere både på møder, men også sammen med børnene med udgangspunkt i der, hvor de er. Hjerne og hjertet er et godt redskab til sparring og til brug ved forældresamtaler. Vi videregiver praksisbeskrivelser til forældrene via aula. Ligeledes evaluerer vi på vores personalemøder, hvor vi også har fokus på hvad der fungerer - om vi nåede vores mål og om der

er noget der skal rettes til. Om praksis fungerer. I arbejdet med KIDS har vi også fokus på hvad der virker og hvor vi kan blive bedre. Fokus på feedback kultur. Læringsmiljøer mm.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

I forhold til vores lokale skriftlige læreplan har vi arbejdet meget ud fra overordnede temaer, hvor de 6 læreplanstemaer kommer under hvert af disse, så vi når omkring alle og får dem i spil og har fokus på børn med særlige behov. Vi har meget fokus på fællesskabet og skabe et læringsmiljø der understøtter børnenes daglige trivsel og udvikling. Vi har arbejdet meget med naturen. Haft tema om bla. Plantning. At vi skraber frø af tomaterne. Tørrer og efterfølgende sår og passer planten. Vi har også haft om eventyr og nysgerrighed. Samt relationer, både de horisontale og vertikale relationer imellem. Derudover arbejder vi med zonen for nærmeste udvikling og har hele tiden for øje, hvad barnet kan lære at mestre – med hjælp af en voksen.

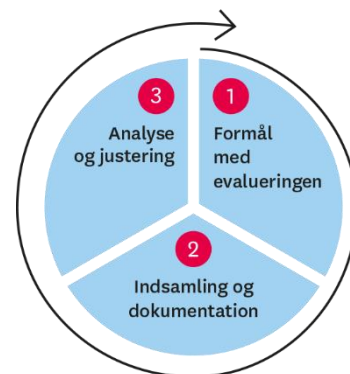

Foto fra naturprojekt hvor vi arbejdede med sommerfuglelarver fra puppe til sommerfugl.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Vi har arbejdet med børns trivsel og dannelse med fokus på børneperspektiv. Skabe børne fællesskaber, hvor alle trives, udvikles og lærer. Vi arbejder også meget med sprog og vil gerne tage udgangspunkt i dette. Vi har løbende evalueret på praksis og foretaget justeringer. Vi har lavet trafiklys. -For på den måde at komme omkring alle børn og deres trivsel. Til sproget har vi fx udarbejdet et skema: Stilladsering Før-under-efter.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I kort, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringsskemaet.

Vores formål med evalueringen er at se om vi gør det vi siger vi vil. Om børnene får det ud af det som var målet. Vi arbejdede med natur, udeliv og science. Kommunikation og sprog. Vi ville gerne præsentere børnene for naturen samtidig med der blev knyttet en masse nye ord på. Vi satte før, under og efter mål.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videoptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vores dokumentation generelt er bla. Fotos som ligges ud til forældrene på aula. Relationsskemaer. Observationer. Fokuspunkter i hjernen og hjertet på det enkelte barn. Vuggestuen bruger PLC skemaet. Derudover laver vi månedsplaner der omhandler de forskellige læreplanstemaer med forskellige overordnede emner/temaer. Video ved projekter, timelabs sendt til forældrene, så de kan følge med i hverdagen.

Månedspan december 2022

Vi har besluttet at vi kører en måned mere med relationer både mellem barn-barn og voksen-barn. Da vi kan mærke at børnegruppen ikke er færdige med at arbejde med dette emne. Gentagelser i en vuggestue er altid godt.

Hvorfor er relations arbejdet så vigtigt?

Relationer er afgørende for børns udvikling. Velfungerende samspil og relationer mellem børn og os voksne i vuggestuen, er afgørende for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Relationer dækker over de situationer, hvor børn og personale kommunikerer eller er sammen om noget fælles tredje. Gode relationer er med til at styrke evnen til at lære nye ting og hvordan vi agerer over for hinanden.

December måned er altid en anderledes og hyggelig julemåned i vuggestuen. Vi præsenterer børnene for forskellige juletraditioner, både dem vi selv har i vuggestuen og Børnehuset generelt. Vi over børnene i forskellige julesange, vi over at male juleting, bare det at få en pensel i hænderne for første gang er en øvelse i sig selv eller en saks i hånden for de ældste børn. Brumbasserne kommer i kirke sammen med børnehaven og oplever hvad en julegudstjeneste er og vi har en skøn julefrokost hvor fællesskab er i fokus. –

Der er mange gode lærings muligheder i denne søde juletid. Sidst men ikke mindst har vi en dejlig juletradition i vuggestuen. – Hver dag indtil vi alle går på juleferie har vi en julesamling: Lyset bliver dæmpet og lyskæder tændes. Alle børn og voksne sidder på gulvet og får nisse hue på. Vi synger 3 faste julesange - gentagelser er godt: " På loftet sidder nissen med sin julegrød, " " Mon du bemærket har hvad der på loftet var, det var de nisser små som havde huer på, " og " Der bor en lille nisse mand på loftets mørke rum bummelum. " Dernæst kommer Nisse Julius susende ind på sin kane med en lille pakke. Børnene skiftes hver dag til at pakke op – Det er enten rosiner, ostehaps, kiks osv. Barnet som har pakket op får lov at dele ud til de andre børn. - Der ligger meget i denne julesamling. Både at børnene bliver præsenteret for en tradition i vuggestuen med nisser leg og fantasi, at vente på tur og lære nye sange, at sidde stille og lære at dele ud til de andre børn. Det er en god tradition for både børn og voksne. Så således ser december planen ud:

Hallen har vi fortsat om tirsdagen og er fælles for alle.

I det konkrete eksempel med sproget, blev stilladseringen en måde at arbejde med tanker før, under og efter. Vi er bevidste om at vi fremover skal blive mere skriftlige i vores evalueringer.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringsskemaet. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi oplever børnene bruger det lærte. At de bringer det ind i deres hverdag og overfører det til andre arenaer. Der kommer flere ord på, gentagelser og nye ord. Vi skal have et øget fokus på ejerskabet. At de børn der ikke er en del af processen, ikke har den samme viden. Oplevelsen er at det giver meget at gribe børnenes nysgerrighed og arbejde med deres perspektiv.

Hvilke ændrin. er noget vi vil tænke ind. Med i processen ger og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringscirklen.

Evalueringen skal være med tydelig, uddybet. Vi skal blive mere skriftlige fremover. At vi dokumenterer og evaluerer læringsmiljøet og fagpersonernes arbejde og ikke kun selv aktiviteten. Så har vi også nogle nedskrevne erfaringer vi kan tage med i rygsækken til næste gang.

Vi erfarer også vigtigheden i at inddrage alle børn, for når ældste gruppen fx ikke har været en del af projektet så og plante tomater, passer de heller ikke på dem på samme måde. Ejerskabet er vigtigt.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

På bestyrelsesmøder præsenterer vi bestyrelsen for hvad vi arbejder med i institutionen. Vi fortæller også om forløbet og hvad målet er. Og dermed også evaluering. Bestyrelsen præsenteres for arbejdet med årshjulet og det er en løbende proces.

Bestyrelsen er også med til at prioritere de børne relaterede midler, fx indkøb til legeplads mm

De inddrages i hjernen og hjertet og ved forældretilfreds undersøgelser og dette er også en del af vores evaluering af praksis.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Vi vil gerne fremadrettet have et større fokus på overgange og mikro overgange. Fokus på den røde tråd fra vuggestue til børnehave og børnehave til sfo. Sfo til skole. Dette ud fra børneperspektivet -så overgangene blive så trygge som muligt og der er genkendelighed. Måske er der noget de arbejder med i vuggestuen, som vi med fordel kunne bringe ind i børnehaven ol. Vi vil generelt have fokus på mere skriftlighed. Den dokumentation vi indsamler skal danne grund for hvordan vi justerer læringsmiljøet og tilpasser dette til børnegruppen.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi oplever at det giver stor mening at inddrage børnene og gå med børneperspektivet. Noget der virker godt her i huset. Vi skal have større skriftlighed, så vi har noget data at arbejde ud fra. Til dette vil vi fremover bruge” tegn på læring”. Vi skal have ændret evalueringskulturen, så det bliver naturligt at både starte og slutte et forløb med skriftlige overvejelser. Ligesom der undervejs i forløbet rettes til.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vores læreplan skal ændres så den bliver opdateret til hvordan huset fungerer nu. Børnesammensætning, personale, ny leder mm. gør at der er grund til ændringer. Vi vil bruge tid på p-møder og pædagogisk lørdag til dette arbejde, så alle får ejerskab for institutionens læreplaner.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC